

Προφίλ ενεργειακής απόδοσης: Κύπρος

Οκτώβρης 2012

Τάσεις ενεργειακής απόδοσης

Ανασκόπηση

Στην περίοδο 2000-2010, ο δείκτης ενεργειακής απόδοσης όλης της οικονομίας (ODEX) μειώθηκε κατά 13% σε σχέση με 12% της ΕΕ. Το μεγαλύτερο μέρος προήλθε από την βελτίωση της απόδοσης στην βιομηχανία και ειδικότερα από τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο σχέδιο εμπορίας αερίων θερμοκηπίου (τσιμέντο, τουβλοποιεία). Η ενεργειακή απόδοση στα κτίρια αυξήθηκε λίγο τα τελευταία χρόνια λόγω εφαρμογής της οδηγίας κτιρίων αλλά και στα σχέδια χορηγιών για τα υφιστάμενα κτίρια. Οι μεταφορές που είναι ο πλέον ενεργοβόρος τομέας (56% της τελικής κατανάλωσης), έχει συνεισφέρει λιγότερο στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Βιομηχανία

Η απόδοση της βιομηχανίας έχει βελτιωθεί κατά 29%. Στον τομέα των μη μεταλλικών ορυκτών, που καταναλώνει το ~50% της βιομηχανικής κατανάλωσης ενέργειας και εμπίπτει στο σχέδιο εκπομπών CO₂ ο δείκτης απόδοσης έχει βελτιωθεί κατά 40%. Αυτό αποδίδεται στην εξοικονόμηση ενέργειας της τσιμεντοβιομηχανίας η οποία έχει υποστεί αναβάθμιση και επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες και αποδοτικές διεργασίες στην παραγωγή για εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση εκπομπών. Μερικές από αυτές είναι η συμπαραγωγή, ανάκτηση θερμότητας, βιομάζα κλπ. Επιπλέον οι μηχανικοί και διευθυντές έχουν εκπαιδευτεί στην ενεργειακή διαχείριση και στην εφαρμογή των καλύτερων πρακτικών. Η Κύπρος δεν διαθέτει βιομηχανία χάλυβα, γυαλιού, χαρτί. Ο τομέας των τροφίμων που δεν ανήκει στο σχέδιο εκπομπών έχει δείξει μείωση της ενεργειακής απόδοσης.

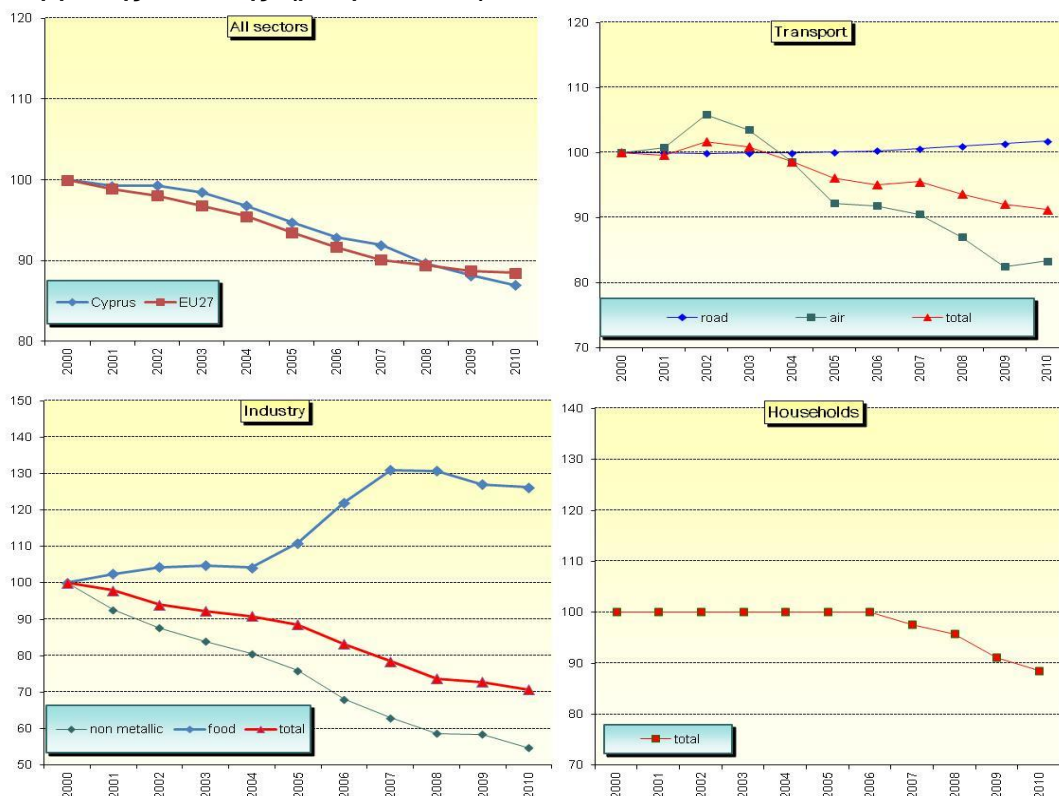
Νοικοκυριά

Μεταξύ 2000-2010 ο ολικός δείκτης απόδοσης έχει βελτιωθεί κατά 23%. Ο τεχνικός δείκτης ODEX έχει βελτιωθεί κατά 11% κυρίων μετά το 2007. Αυτό οφείλεται στο ότι η Κύπρος εντάχθηκε στην ΕΕ το 2004 και εφάρμοσε μέτρα και πολιτικές μετά την ένταξη που απέδωσαν αποτελέσματα στην εξοικονόμηση ενέργειας μετά το 2008. Πριν την ένταξη δεν υπήρχε νομοθεσία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Η μικρή βελτίωση οφείλεται στις ηλεκτρικές συσκευές, δωρεάν λαμπτήρες φθορισμού, χρήση ηλιακών θερμοσίφωνων (85% νοικοκυριών). Σημαντικές εξοικονομήσεις ενέργειας αναμένεται να προκληθούν τα επόμενα χρόνια από την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων με καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων στο κέλυφος, εξοπλισμό ψύξης/θέρμανσης. Το 2013 θα καθοριστούν νέες απαιτήσεις απόδοσης σε σχέση με τα κτίρια σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης σε συμμόρφωση με την νέα οδηγία.

Μεταφορές

Ο τομέας έχει βελτιωθεί κατά 9% την περίοδο 2000-2010. Η πρόοδος αυτή οφείλεται στην τεχνολογική εξέλιξη και βελτίωση της απόδοσης των οχημάτων και στην διείσδυση νέων, καθαρών και αποδοτικών οχημάτων. Επιπλέον η αλλαγή στην τιμολόγηση του ντίζελ μετά το 2000 που σήμερα είναι περίπου όπως οι βενζίνες έχει οδηγήσει στην απόσυρση των μεγάλων μη αποδοτικών ιδιωτικών οχημάτων και η αντικατάστασή τους με πιο μικρά με πολύ καλύτερη οικονομία καυσίμου. Τα μέτρα που εφαρμόστηκαν τα τελευταία χρόνια είχαν επίπτωση στην εξοικονόμηση ενέργειας. Μερικά από αυτά είναι το σχέδιο για την απόσυρση των παλιών οχημάτων, η φορολόγηση των νέων οχημάτων βάση των εκπομπών CO₂. Οι δημόσιες συγκοινωνίες (λεωφορεία) δεν είναι ανεπτυγμένες και έχει μειωθεί η χρήση δραστικά τα δέκα τελευταία χρόνια. Η αεροπορία που είναι το 15% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας έχει βελτιώσει τον δείκτη απόδοσης της κατά 19% λόγω αγοράς αποδοτικών αεροπλάνων και καλύτερης διαχείρισης.

Δείκτης ενεργειακής απόδοσης (βάση 100=2000)*

Μέτρα ενεργειακής απόδοσης

Ινστιτούτα, Αρχές και προγράμματα

Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού είναι υπεύθυνο για την υιοθέτηση και εφαρμογή της πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση και τις ΑΠΕ. Το **Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου** (ΜΚΟ) δημιουργήθηκε το 2000 από το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό να βοηθήσει την Κυβέρνηση με την προώθηση και εφαρμογή των τεχνολογιών στις ΑΠΕ, ΕΞΕ. Μία από τις δραστηριότητες του Ιδρύματος είναι η λειτουργία, αξιολόγηση των κυβερνητικών σχεδίων χορηγιών για επενδύσεις σε ΑΠΕ/ΕΞΕ και η παροχή τεχνικής υποστήριξης στο αρμόδιο Υπουργείο με την διαπραγμάτευση, μεταφορά στο Κυπριακό Δίκαιο και εφαρμογή των Ευρωπαϊκών ενεργειακών πολιτικών. Το Ίδρυμα ασχολείται με εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης σε ΑΠΕ/ΕΞΕ και συμμετέχει σε διάφορα Ευρωπαϊκά προγράμματα του ΙΕΕ.

Βιομηχανία

Το κύριο μέσο χρηματοδότησης είναι τα κυβερνητικά σχέδια χορηγιών για την ανάπτυξη των ΑΠΕ/ΕΞΕ. Το Ταμείο ΑΠΕ δημιουργείται με την επιβολή μιας φορολογίας στην ηλεκτρική κατανάλωση 0,5 σεντς/κβω σε όλους τους καταναλωτές (23 εκατ. ευρώ τον χρόνο). Οι τομείς που καλύπτονται είναι τα νοικοκυριά, βιομηχανία, τριτογενής, μεταφορές. Τα οικονομικά κίνητρα είναι σε μορφή επιδοτήσεων ταρίφας για ηλεκτρισμό ΑΠΕ/ΣΘΗ που διοχετεύεται στο εθνικό δίκτυο και κεφαλαιουχικές ενισχύσεις (30-50% ανάλογα με την τεχνολογία) σε επενδύσεις ΕΞΕ. Το βασικό κριτήριο που χρησιμοποιείται στην αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων είναι να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας τουλάχιστον 10% μετά την επένδυση.

Νοικοκυριά, Υπηρεσίες

Τα σχέδια χορηγιών για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας χρησιμοποιούνται εκτενώς σε αυτό το τομέα. Από το 2004 έχουν πληρωθεί πάνω από 50,000 αιτήσεις με συνολικό ποσό 80 εκατ. ευρώ. Οι επενδύσεις είναι σε ΑΠΕ και ενεργειακή απόδοση. Για τα νοικοκυριά οι χορηγίες αφορούν θερμομόνωση, ηλιακά θερμοσίφωνα, γεωθερμικές αντλίες, φωτοβολταϊκά. Για τον τομέα των υπηρεσιών όλες οι τεχνολογίες ΕΞΕ είναι επιλέξιμες αρκεί να επιτυγχάνεται 10% εξοικονόμηση ενέργειας. Η Κύπρος έχει θεσπίσει νομοθεσία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σε συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή οδηγία. Κανονισμοί, διατάγματα με τις ελάχιστες απαιτήσεις απόδοσης είναι σε ισχύ από το 2008. Πριν την ένταξη δεν υπήρχε νομοθεσία για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια. Αναμένεται ότι με την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας κτιρίων η εξοικονόμηση ενέργειας που θα επιτευχθεί θα είναι σημαντική. Η ηλεκτρική κατανάλωση έχει αυξηθεί κατά 70% τα τελευταία 10 χρόνια που αποδίδεται στην αύξηση των συσκευών κλιματισμού. Στον φωτισμό η κυβέρνηση παρέχει δωρεάν λαμπτήρες φθορισμού σε κάθε νοικοκυριό (5 ανά νοικοκυριό). Ο προϋπολογισμός είναι για 2 εκατ. λαμπτήρες οι οποίοι διατίθενται μέσω της κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού.

Μεταφορές

Τα μέτρα που έχουν χρησιμοποιηθεί ήταν τα σχέδια χορηγιών για την αγορά υβριδικών, ηλεκτρικών οχημάτων και η μείωση των τελών εγγραφής για τα οχήματα χαμηλής εκπομπής. Επίσης η θέσπιση νομοθεσίας για την φορολόγηση των νέων οχημάτων στη βάση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Τα μικρά, αποδοτικά και καθαρά οχήματα έχουν χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές. Το 2006 εφαρμόστηκε με επιτυχία ένα σχέδιο απόσυρσης παλιών οχημάτων με παροχή χορηγίας και 15,000 οχήματα αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία.

Το Υπουργείο συγκοινωνιών έχει ξεκινήσει την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου αναβάθμισης των δημοσίων μεταφορών (λεωφορεία) που στοχεύει στη ριζική αναβάθμιση του συστήματος. Μεταξύ άλλων θα δημιουργηθούν 6 νέες εταιρίες μια για κάθε πόλη και μία για μεταξύ πόλεων. Υπάρχει υποχρέωση για αγορά 1000 νέων περιβαλλοντικών λεωφορείων και επανασχεδιασμός των διαδρομών. Επίσης τα τελευταία χρόνια λειτουργεί με επιτυχία υπηρεσία λεωφορείου εξπρές για μεταφορά στο αεροδρόμιο Λάρνακας.

Επιλεγμένα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας

τομέας	Τίτλος μέτρου	από
Νοικοκυριά, τριτογενής	Νομοθεσία ενεργειακής απόδοσης κτιρίων	2008
Νοικοκυριά	Κυβερνητικά σχέδια χορηγιών απε/εξε Θερμομόνωση, θερμοσίφωνα, φωτοβολταϊκά, Γεωθερμία, διπλά γυαλιά, λάμπες φθορ.	2004
Νοικοκυριά, τριτογενής	Δωρεάν λαμπτήρες φθορισμού	2007
Τριτογενής	Σχέδια χορηγιών για απε/εξε	2007
βιομηχανία	Σχέδια χορηγιών για απε/εξε	2004
Βιομηχανία	Εκπαίδευση σε ενεργειακή διαχείριση	2006
μεταφορές	Σχέδια χορηγιών για υβριδικά, ηλεκτρικά	2006
μεταφορές	Νομοθεσία φορολόγησης οχημάτων στη βάση του διοξειδίου άνθρακα	2007
μεταφορές	Σχέδια χορηγίες για την απόσυρση οχημάτων	2006
μεταφορές	Εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την αναβάθμιση των δημοσίων μεταφορών	2008

Source : MURE www.mure2.com

